

Kommentti

VELI POHJONEN

Koillissanomat

8.8.2003

Pellettiteollisuus laajenee Koillismaalle

Heinäkuun puolivälissä tuli julki tieto, että Kuusamoon rakennetaan puupellettitehdas. Se käynnistyy jo syksyllä 2003. Täyteen 30,000 tonnin tuotantoon tehdas laajenee kolmessa vuodessa.

Pellettitehtaita on Suomessa toistakymmentä, eri puolilla Suomea. Kuusamon lähin kilpailija on Keminmaal-la. Vuonna 2002 koko maan tuotantokapasiteetti oli 150,000 tonnia. Mistä polttopellettien tuotannossa ja käytössä on oikein kysymys?

Pelletit ovat höylänlastusta, sahanpurusta ja muusta energiapuusta kuivattuja ja puristettuja koiranmuonan kokoisia muruja tai papanoita. Pelletin tuotantotekniikka kehittyi ensin rehu-teollisuuteen. Suomessa sokeriteollisuus puristi rehupellettejä jo 1970-luvun alussa sokerijuurikkaan melassileikkeestä ja kuivatusta viherjauhosta.

Idean metsähakkeen rinnalla tarvittavasta ja omakotitaloissa öljyn kor-

vaavasta polttopuristeesta toi maamme metsäntutkimuslaitoksessa vaikuttanut lisensiaatti Kalevi Karsisto. Hän vieraili toisen öljykriisin jälkeen Yhdysvalloissa ja toi sieltä mukanaan opit pelletöidä sahanpurua ja kutterilastua.

1980-luvun alussa Karsisto käynnisti puun pelletöinnin kaupallisessa mittakaavassa, silloin biopuristeen nimellä. Hän pelletöi myös polttoturvetta.

Ensimmäinen pellettiaalto hiipui 1980-luvun puolivälissä, kun polttoöljyn hinta romahti. Samoihin aikoihin omakotitalojen lämmitykseen tulvi halpaa sähköä, kun neljäs ja viides ydinvoimala kytkettiin valtakunnan verkkoon.

Puupelletti tuli 1990-luvun lopulla takaisin, metsähakkeen uuden nousun perässä. Pelletti ratkaisi metsähakkeen kolme, omakotikäyttäjälle kiusallista ongelmaa: varastoitavuuden, tilantar-

peen ja kuljeteltavuuden.

Kuivaa puupellettiä voi varastoida ilman homepölyn tai jäätyminen vaaraa, aivan kuin kuivaa viljaa siilossa. Kovapuristettu pelletti vie vain kolmanneksen metsähakkeen vaatimasta tilasta. Pellettiä voi kuljettaa pitkiä matkoja kuorma-autolla tai vaikkapa laivalla. Tasalaatuista pellettiä voi siirrellä välivarastosta autoon ja autosta lähivaraston siiloon samanlaisin pneumaattisin konein kuin viljelijät siirtelevät karjanrehua tai ketunmuonaa.

Pientaloissa, rivitaloissa, kouluissa, maatilojen viljankuivureissa ja pienissä lämpökeskuksissa pelletti korvaa kevytöljyä. Öljypolttimen voi vaihtaa pellettipolttimeen. Automaattikan taso pysyy samana.

Kuusamolainen pelletti markkinoitaneen juuri omakotitalojen lämmitykseen. Koko maan mittakaavassa pelletillä on isompi haaste: kivihiilen korvaaminen rintamaiden kaukolämpövoimaloissa.

Pohjoismaista näin teki ensimmäisenä Ruotsi. Suunnannäyttäjäksi oli Hässelbyn kaukolämpövoimala Tukholmassa. Vielä vuonna 1992 Hässelby poltti kivihiiltä 100.000 tonnia. Voimalan johto teki päätöksen luopua kivihiilestä ympäristösyistä. Tilalle tuli puupelletti.

Kahdessa vuodessa kivihiilen poltto loppui tyystin. Hässelbyn kolme 100 megawatin kattilaa alkoivat polttaa pellettiä yhteensä 250,000 tonnia vuodessa.

Suomessa Hässelbyn kokemuksista kiinnostui Turku. Vuosikymmenen vaihteessa joukko Turku Energian henkilökuntaa teki lahden toiselle puolelle tuloksetkaan opintomatkan. Se johti puupelletin polton käynnistämiseen Turun Linnankadun kivihiilivoimalassa joulukuussa 2000.

Voimalan teho on 100 megawattia. Ensimmäisenä käyttövuonna (2001) voimala poltti puupellettiä 5000 tonnia. Seospolttoaineena paloi vielä 3500 tonnia kivihiiltä.

Kun puupelletti alkaa syrjäyttää kivihiiltä isossa mitassa, pelletille tulee kysyntää koko maassa. Tukholman Hässelby ei saa kaikkea tarvitsemaansa pellettiä lähikunnista. Pellettiä rahdetaan Keski- ja Pohjois-Ruotsista ainakin Luulajaa myöten. Tukholmaan on myyty myös Suomessa puristettua ja täältä laivattua pellettiä.

Koillismaalle ja muille metsäisille maakunnille tässä on viesti tulevista markkinoista. Voi olla, että myös Kuusamon pellettitehtaan asiakkaita löytyy tulevaisuudessa etelärannikon taajamista, niiden nykyisellään kivihiiltä polttavista kaukolämpövoimaloista.